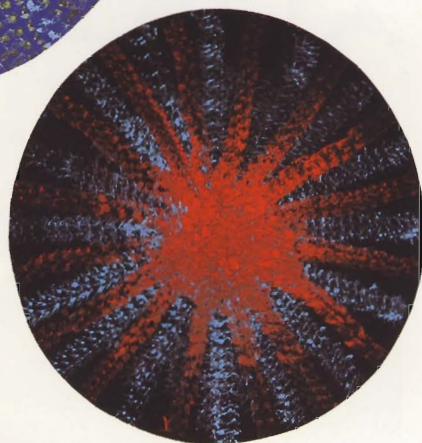
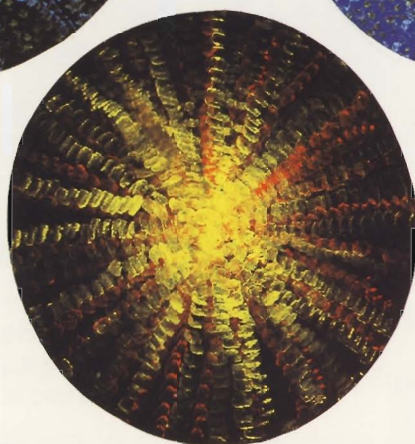
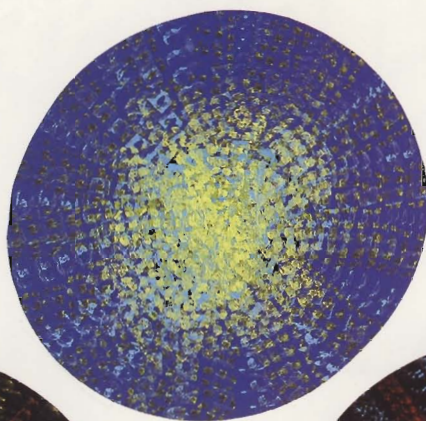
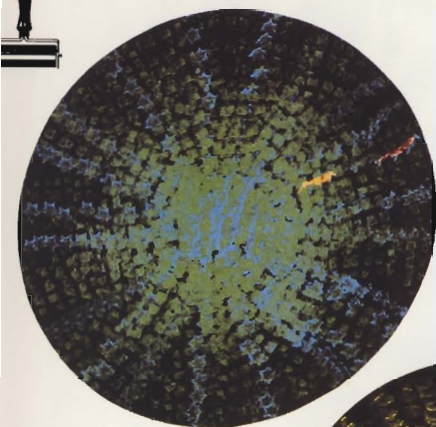

6. Van deel naar geheel

Wonderlamp, 6 jaar

Materiaal Rond papier in enkele donkere kleuren met een doorsnee van min. 30 cm, een aardappel per kind (voor twee stempels), blockprint of plakkaatverf, lichte kleuren, oefenpapier, linorollertje, glasplaat

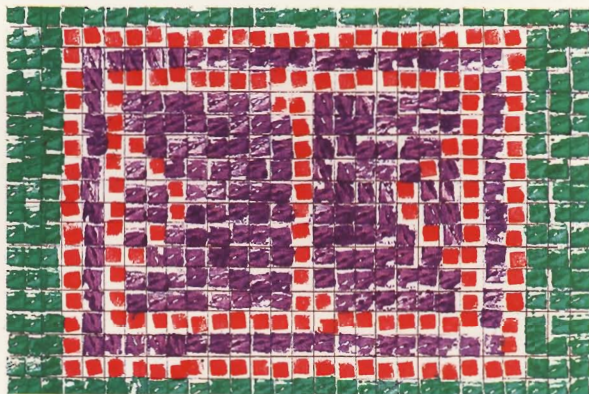
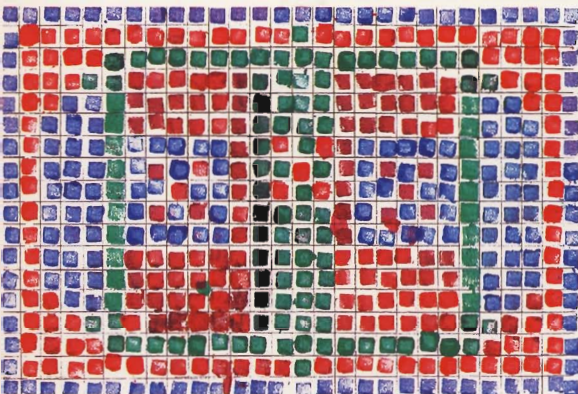
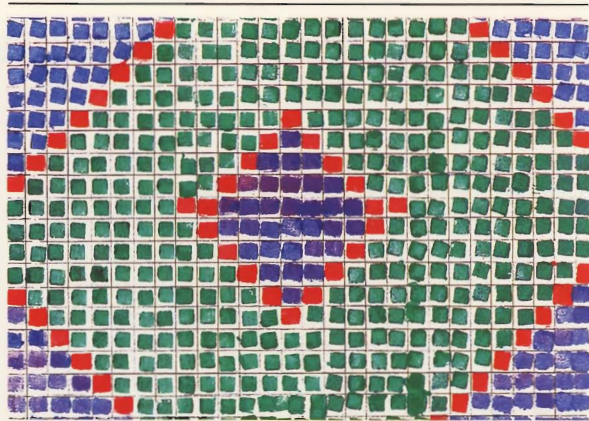
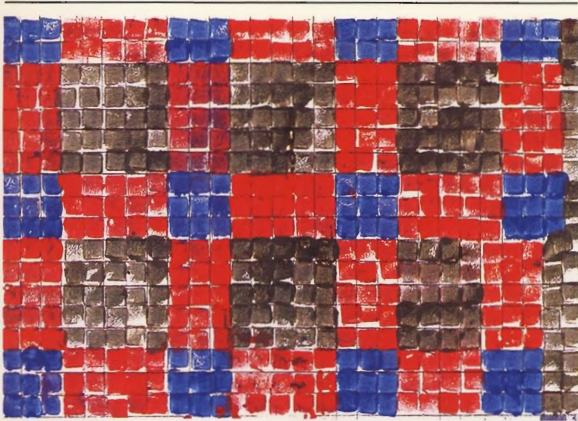
De wonderlamp

Uitgangspunt voor deze les 'stempelen' is een wonderlijk lichtverschijnsel. Met een stempel, gemaakt van een halve aardappel of een houtje waarop wat kurk is geplakt, gaan de kinderen een of enkele motiefjes zeer vaak herhalen. Dit gebeurt echter met opzet niet iedere keer hetzelfde, maar met een langzame verandering. Eenzelfde vormpje kun je namelijk sterk, gewoon of heel zwakjes afdrukken, afhankelijk van de hoeveelheid inkt en de druk. De toonwaarde van de kleur wordt daardoor beïnvloed. De lichtkrans, bijvoorbeeld van de wonderlamp van Aladin, is in het midden zeer intens en zwakt naar buiten toe af. Dus wordt in het centrum van deze ronde tekening gestempeld met meer inkt dan aan de rand. Dit kan mooi geleidelijk verlopen door eenvoudig langer door te stempelen zonder nieuwe inkt aan de stempel te doen. De kleur loopt dan van helder naar flets. Er kan zowel ruwweg als meer systematisch gewerkt

worden. Vanuit het centrum in stralen naar buiten is een goede manier. Er ontstaat dan vanzelf een concentratie van verf (inkt) in het midden. Dit laatste is natuurlijk alleen van toepassing wanneer we met lichte verf op donker papier werken, bijvoorbeeld (donker)blauw of zwart. Enkele mooie combinaties zijn: lichtblauwe en gele inkt op donkerblauw papier of oranje en gele inkt op zwart papier. Een of twee kleuren blockprint zijn dus voldoende. Op wit papier werken gaat ook, maar is veel moeilijker. Het licht in het centrum moet dan ontstaan door daar heel zwak en transparant te stempelen.

Het formaat mag niet te klein zijn, een goede middellijn is ongeveer 50 cm. De blockprint (of de plakkaatverf) rollen we uit op een plastic plaatje of rechtstreeks op een tafel met formica blad. Een proefpapier om eerst even te controleren hoe het stempelen werkt is altijd nodig.

Het maken van de stempeltjes kost tijd en zal meestal een aparte les vragen. Eventueel kunnen de ouders ingeschakeld worden om thuis met hun kinderen zo'n stempel te maken. Het uit te snijden motiefje kan zeer eenvoudig zijn (zie illustratie).

Nieuwe speelplaats, 7 jaar

Materiaal Vel (ruitjes)papier bijvoorbeeld A3 met ruitjes van 1×1 cm, kurkstempel met 1×1 cm drukvlak of aardappel- of gumstempel, blockprint of plakkaatverf, roller en uitrolplaatje

Een nieuwe speelplaats

Veel speelplaatsen van scholen zien er nogal saai uit door de grauwe kleur van de betontegels. De kinderen bedenken hiervoor in deze les een alternatief. De tegelformatie blijft gehandhaafd, maar er komen drie kleuren in plaats van één. Met een vierkant stempeltje (eventueel drie dezelfde, voor elke kleur één) gaan we een interessanter schoolplein maken. Zo'n plein is vrij groot, er moeten dus veel tegels gestempeld worden. Het is een hele klus, maar we hebben een A3-formaat nodig waarop door de leerkracht ruitjes van 1×1 cm zijn gemaakt (denk aan fotokopiëren). Het stempeltje kan alles zijn waarmee een redelijk gaaf kleurvlakje gedrukt kan worden. Bruikbaar zijn: een oud gum, een stukje vilt of kurk op een blokje hout of een aardappelstempel. Zo'n stempeltje kan eventueel thuis van te voren door de kinderen (en hun ouders) gemaakt worden. Het ontwerp voor de speelplaats kan variëren van een symmetrisch patroon (de-

coratief), zoals de kinderen dat wel kennen van mozaïekpuzzels en Ministeck) tot een meer speels ontwerp, asymmetrisch of zelfs met een voorstelling. Ook zijn functionele (speel)vlakken mogelijk: hinkelhokken, dam- en schaakborden, looppaden, verkeersroutes enz. De stempeltechniek kan op diverse manieren worden toegepast: blockprint uitrollen met een linorollertje op een glad, niet absorberend plaatje (glas, plastic, zink enz.), in deze dunne laag kan het stempeltje gedrukt worden; plakkaatverf of blockprint met een kwastje aanbrengen op het stempelvlakje, bijvoorbeeld in één hand de kwast, in de andere de stempel; ook kan een eenvoudig stempeltje gemaakt worden door in een leeg boterbakje een stukje vilt te leggen en dat te doordrenken met stempelinkt of ecoline.

Opmerking: Het handvat van het stempeltje moet niet veel breder zijn dan het drukvlakje, omdat je anders niet goed kunt 'richten'.